

Ikääntyneiden lääkäripalvelujen hankinta

Ahall 07.12.2022 § 353
743/02.08.01/2022

Valmistelija: Mikko Korhonen, puh. 044 718 6200,
mikko.korhonen(at)pshyvinvointialue.fi

Hyvinvointialueen käynnistyessä kotihoidon ja asumispalvelujen asiakkaiden lääkäryö tuotetaan kolmen erilaisen tuotantotavan tai niiden yhdistelmän avulla.

1. Oma toimintana järjestetty keskitetty lääkäripooli (Kanta-Kuopiossa), jolla on lisäksi vastuu kuntouttavista arviointijaksoista (ARVI), kotisairaala- ja kotisaattohoidosta sekä vuoro- ja kriisiosaston hoidosta. Kuopion mallissa geriatriset konsultaatiot ikääntyvien palvelujen asiakkaille on turvattu koko Kuopion alueelle, myös maaseuduille. Lääketieteellinen hoito tuotetaan yhteistyössä hoivan kanssa. Päivystysajan konsultaatiot on turvattu Harjulan sairaalan kanssa tuotetulla yhteisellä päivystyksellä.
2. Terveyskeskuslääkäreiden sektorityönä, jonka tarkemmat määrät ovat parhaillaan selvityksessä. Malli tukeutuu virka-ajan ulkopuolella lähimpään päivystykseen.
3. Ostopalvelun avulla, jossa on erilaisin tavoin järjestettyjä päivystysratkaisuja tuottajan toimesta.

Nykytilanne, ostopalvelut:

Asumispalveluiden osalta hyvinvointialueella on tällä hetkellä kilpailutettuja sopimuksia tehostetun ja tavallisen palveluasumisen yleislääkäritasoisesta lääkäryöstä osalta Ylä-Savossa koko toiminnan osalta sekä Kuopiossa ja Siilinjärvellä osittaisena oman työn lisäksi. Asumisen lääkäryön ostopalvelun toimintamallit ovat vaihdelleet mm. lääkärin läsnäolon määrän sekä konsultaatiomahdollisuuksien osalta. Minimissään lääkäri on käynyt yksikössä 3 kertaa vuodessa, maksimissaan viikoittain ja aina asukkaan tilanteen muuttuessa. Eroja on ollut myös virka-ajan ulkopuolisissa konsultaatiokäytännöissä. Tällä hetkellä asumisen lääkäryön ostopalvelujen hankinta-arvo nykyisten sopimusten perusteella on 430 000 € /vuosi. Suurin osa sopimuksista erääntyy alkukevästä 2023.

Kotihoidon yleislääkäritasoinen ostopalvelu on tuotantotapana Ylä-Savossa koko toiminnan osalta. Lisäksi Kuopiossa on vuoden 2022 aikana tuotettu maaseutualueiden geriatrikonsultaatiotyötä resurssivajeen vuoksi ostopalveluna. Tällä hetkellä kotihoidon lääkäryön ostopalvelujen hankinta-arvo nykyisten sopimusten perusteella on 540 000 € / vuosi. Kuopion osalta nykyinen sopimus loppuu vuoden 2022 lopussa.

Muistipoliklinikkatoimintaa Pohjois-Savon hyvinvointialueella on tällä hetkellä lisäalassa, Lapinlahdella, Rautavaaralla, Kaavilla, Tervossa, Siilinjärvellä, Kuopiossa, Suonenjoella sekä Varkaudessa. Vuoden 2022 lopulla omalla toimintana näistä tuotetaan ainoastaan Suonenjoen, Varkauden, Nilakan alueen (v. 2022 loppuun asti) sekä Kaavin ja Rautavaaran muistipoliklinikat. Leppävirran osalta muistipotilaat on hoidettu KYS:ssä geriatriresurssin puuttuessa.

Muistipoliklinikkatoiminta on erikoislääkäritasosta ostopalvelua, jonka nykyinen järjestäminen on noudatellut kunta- ja kuntayhtymärajoja, maantieteellisesti hajanaisesti ja resurssoinniltaan epätasaisesti. Tuotantotapana ostopalvelu on ollut selkeästi omaa toimintaa kalliimpaa, lisäksi Nilakan alueella omalla työnä tuotettu muistipoliklinikkatoiminta on ollut hintatasoltaan jopa nykyisiä ostopalveluita kalliimpaa. Suurin syy ostopalvelun käytölle on erikoislääkärien resurssivaje hyvinvointialueella. Toiminta on Terveystieteiden tutkimuskeskuksen hoitotakuun alaista toimintaa.

Siilinjärven, Lapinlahden ja Kuopion muistipoliklinikat on järjestetty tällä hetkellä ostopalveluina, joiden sopimuskaudet ovat loppumassa kevään 2023 aikana. Myös Nilakan alueen ja Harjulan sopimus on määräaikainen 1.1-31.3.23. Tällä hetkellä muistipoliklinikoiden ostopalvelujen lääkäri- ja kalliin oman tuotannon yhteenlaskettu hankinta-arvo nykyisten sopimusten perusteella on 660 000 € / vuosi.

Hankinnan perusteet

Osaavan resurssin rekrytoinnissa on valtakunnallisia ja maakunnallisia haasteita, lisäksi alueen geriatri- ja gerontologi-työ on vähäinen. Pääosa ikääntyvien palvelujen piirissä olevien asiakkaiden lääkäritoiminnasta on mahdollista myös jatkossa tuottaa yleislääkäritasoisena toimintana, johon turvataan geriatrin konsultaatiotuki. Hyvinvointialueen muistipoliklinikkatoiminta vaatii kuitenkin erikoislääkäritasosta osaamista myös jatkossa.

Hyvinvointialueelle on siirtymässä sisällöltään ja kustannustasoltaan hyvin erilaisia sopimuksia. Hankintalain lisäksi hankinnan käynnistämisen lisäperusteluja ovat sopimuskokonaisuuden harmonisointi ja suora hankintana tehtyjen sopimusten liittäminen osaksi hankintakokonaisuutta. Tämän lisäksi suurin osa sopimuksista on päättymässä joko toimittajan irtisanomisen (asumispalvelut) tai sopimuksen määräaikaisuuden takia kevään 2023 aikana. Tällä hetkellä ei ole olemassa resurssia, joka mahdollistaisi toiminnan tuottamisen omalla toimintana.

Hankinnassa huomioitavat palvelustrategiset linjaukset

Hyvin johdettu ja toimialan tavoitteisiin sitoutunut terveydenhuollon osaaminen ml. lääkäri- ja hoitotyö on keskeinen kyvykkyys, joka mahdollistaa toimialan rakenteellisen kehittämisen ja varmistaa yksilötasolla myös asiakkaiden hyvän hoidon

- Ikääntyneiden palvelukokonaisuuden lääkäriyön oman tuotannon kilpailukyvyyn turvaaminen ja sen osuuden kasvattaminen palvelutuotannossa tulevaisuudessa
- uusien toimintamallien ja tuotantotapojen kehittämisen omassa tuotannossa ja ostoissa
- painopisteenä kotona asumista tukevat, ennaltaehkäisyä lisäävät ja toimintakykyä ja kuntoutumista edistävät toimintamallit
- selvitetään toimialojen välisenä yhteistyönä asumiseen ja kotihoidon ongelmiin keskittyvää erillisen ns. geriatrisen puhelinpäivystysringin muodostamisen edellytyksiä

Kilpailutettavat hankinnan kohteet

1. Ikäkeskuksen lääkäriyö asumispalveluihin. Tämä kokonaisuus suunnitellaan huomioiden alueelliset erot sekä erilaiset tuotantotavat sekä teknologiset mahdollisuudet. Palvelukuvauksessa tarkennetaan alueellista palvelutarvetta ja -verkostoa. Tämä kokonaisuus sisällytetään asumisen kilpailutukseen optiona.
2. Ikäkeskuksen lääkäriyön yleinen puitesopimus, jonka avulla varaudutaan poikkeuksellisiin ja äkillisiin oman tuotannon vajeisiin. Puitesopimus mahdollistaisi tilapäisen tarpeen ostopalvelun sekä kotihoidon että asumisen lääkäritarpeiden turvaamiseen koko hyvinvointialueella.
3. Ikäkeskuksen erikoislääkäripalvelun (geriatri) puitesopimus polikliiniseen työhön. Tämä kokonaisuus kattaa erikoislääkäritasoisien ostopalvelun poliklinikkatyöhön sekä geriatriin konsultaatiotyöhön. Palvelukuvauksessa tarkennetaan alueellista palvelutarvetta ja -verkostoa.

Ostopalveluna toteutettavat sosiaali- ja terveyspalvelut tulee kilpailuttaa julkisista hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista annetun lain (1397/2016, hankintalaki) 12 luvun mukaisesti, kun hankinnan arvioitu arvo ylittää hankintalain 25 §:n 1 mom. 3 kohdan liitteen E mukaisia sosiaali- ja terveyspalveluja koskevan kynnsarvon (400 000 €).

Yhteenvetona voidaan todeta, että nykyisten kotihoidon, asumispalvelujen sekä muistipoliklinikoiden ostopalvelujen turvaaminen jatkossa vaatii uuden kilpailutuksen, koska tällä hetkellä ei ole olemassa olevaa tai saatavissa olevaa muuta resurssia toiminnan turvaamiseksi. Nyt esillä oleva ikääntyneiden lääkäripalvelujen palveluiden hankinnan hankinta-arvo on noin 1,63 m€/vuosi eli 4 vuoden hankintakaudelle noin 6,52 m€ euroa /4 vuotta.

Sote järjestämislaki asettaa myös hankinnalle ja uusille sopimuksille uudet vaatimukset, jotka syytä huomioida osana hankintaprosessia.

Hankintamenettelyn linjaukset

Hankinta on tarkoitettu toteuttaa tarkoituksenmukaisina kokonaisuuksina siten, että pienet, keskisuuret yritykset pääsevät

tasapuolisesti muiden tarjoajien kanssa osallistumaan tarjouskilpailuun.

Tavoite on, että koko hyvinvointialuetta koskeva kilpailutus toteutetaan talven 2022 aikana ja uusi sopimuskausi alkaa keväällä 1.4 2023.

Hyödynnetään kokemuksia aiemmista kilpailutuksista.

Palveluntuottajien kanssa käydään markkinavuoropuhelua ennen varsinaisen tarjouskilpailun käynnistymistä.

Hankinta-asiakirjat valmistellaan virkamiestyönä yhteistyössä hankinta-asiantuntijan ja Sansian kanssa. Hankintapäätöksen ja sopimukset tekee Sansia.

Valmistelijan päätösehdotus:
Aluehallitus päättää käynnistää ja puoltaa Ikäntyneiden lääkäripalvelujen kilpailutuksen ja hankintamenettelyn edellä esitetyn mukaisesti.

Sote-integraatiovaikutukset

Ikäntyvien lääkäripalveluiden vahvistaminen ja turvaaminen.

Esittelijä

hyvinvointialuejohtaja

Päätösehdotus

Aluehallitus päättää käynnistää ja puoltaa Ikäntyneiden lääkäripalvelujen kilpailutuksen ja hankintamenettelyn edellä esitetyn mukaisesti.

Päätös

Hyvinvointialuejohtaja muutti päätösesityksen kuulumaan seuraavasti:

Aluehallitus päättää käynnistää ikäntyneiden lääkäripalvelujen kilpailutuksen ja hankintamenettelyn edellä esitetyn mukaisesti.

Muutettu päätösehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.